

CSU-Slagelse

Center for Specialundervisning

ÅRSRAPPORT CSU-SLAGELSE 2016

Slagelse

CSU-Slagelse

Rosenkildevej 88 B
4200 Slagelse

Tlf. 58 57 57 60

csu-slagelse@slagelse.dk

www.csu-slagelse.dk

Indholds- fortegnelse

4	Indledning
5	Indbyggertal - Vestsjælland
6	Kommunikationsafdelingen
9	Læseafdelingen
10	Psykatriafdelingen
11	Høreafdelingen
15	Synsafdelingen

Indledning

CSU-Slagelse indgår hvert år leveringsaftaler med Kalundborg, Odsherred, Holbæk, Ringsted og Slagelse kommuner. Udgangspunktet for leveringsaftalerne er den til enhver tid politisk vedtagne Rammeaftale for Region Sjælland.

På kommunikationscenterområdet er der i Rammeaftalen således aftalt en såkaldt abonnementsfinansiering, hvor den enkelte kommune betaler en andel svarende til befolkningens størrelse.

Denne aftalefinansiering giver de nævnte kommuner fri trækingsret på vore tilbud, hvilket betyder, at borgere og fagpersoner frit kan henvende sig direkte til CSU-Slagelse, som visiterer til tilbuddene.

Abonnementsfinansieringen dækker en række tilbud og services til voksne med forskellige former for handicap beskrevet i rapporten.

Årsrapporten er alene en oversigt over abonnementsfinansierede aktiviteter på CSU-Slagelse jf. Lov om Specialundervisning for Voksne.

På vores center foregår mange andre aktiviteter finansieret via takster, kontrakter, projekter m.m.

En oversigt over øvrige aktiviteter kan ses i de enkelte afdelingers tilbudskataloger eller på www.csu.slagelse.dk

Årsagen til denne mangfoldighed er en ambition om til stadighed at have fokus på samfundsudvikling og innovation med henblik på i dialog med køberkommunerne at udvikle nye tilbud og tværgående samarbejder, der sikrer at den specialfaglige viden på kommunikationscentrene bevares lokalt. CSU fik ved årsskiftet 2016-2017 således doneret 2,1 mill. kr af TrykFonden til et lysprojekt "Bedre Lys Mere Liv".

Det er en stor fordel for borgerne, at der på CSU er samlet ekspertviden til gavn for borgere med næsten alle former for kommunikationsvanskeligheder. På centret benytter vi os i høj grad af faglig sparring på tværs af vore afdelinger og et eksempel på dette er i 2016 udvikling af et tværgående tilbud til borgere med hjernerystelse, som ikke er beskrevet i den nationale forløbsbeskrivelse og derfor ikke er omfattet af abonnementsfinansieringen.

Ovennævnte nye aktiviteter kan kun muliggøres ved kontinuerlig efter- og videreuddannelse af personalet, hvilket også falder godt i tråd med Rammeaftalens udviklingsintentioner.

Der er stor forskel på de foranstaltninger, der gives i vore forskellige afdelinger. Nogle har f.eks. brug for en kortvarig instruktion i brug af høreapparat, mens eksempelvis borgere med erhvervet hjerneskade eller læsevanskeligheder har brug for undervisningsforløb i op til ½ år. Antallet af foranstaltninger kan derfor ikke sammenlignes på tværs af afdelingerne, men kun med samme foranstaltning året før.

I de senere år er efterspørgslen efter tilbud steget i Høre-, Syns-, Kommunikations- og Psykiatridelingerne, men til gengæld faldet i Læseafdelingen. Det ændrede efterspørgselsmønster betyder at vore ressourcer kanaliseres derhen hvor efterspørgslen er størst.

Samlet set er vore aktiviteter dog stigende, hvilket naturligt nok har betydning for serviceniveauet, da abonnementsfinansieringen er et fast beløb uanset aktivitetsniveau.

Målet med denne årsrapport er at give vore kommunale samarbejdspartnere indblik i indhold og omfang af CSU-Slagelses opgaver og tilbud i 2016.

I lighed med sidste år modtager hver kommune sin egen årsrapport omhandlende alle de tilbud som kommunen køber og med sammenlignelige tal til øvrige kommuner.

God læselyst.

Indbyggertal - Vestsjælland

Indbyggertal - 1. kvartal 2016

Kommune	Antal
Ringsted	34.031
Kalundborg	48.660
Holbæk	69.972
Odsherred	32.816
Slagelse	78.140
I alt	263.619

Kommunikationsafdelingen

Generelt for kommunikationsafdelingens tilbud ses at der på nær i en enkelt kommune i 2016 er sket en stigning i antal foranstaltninger.

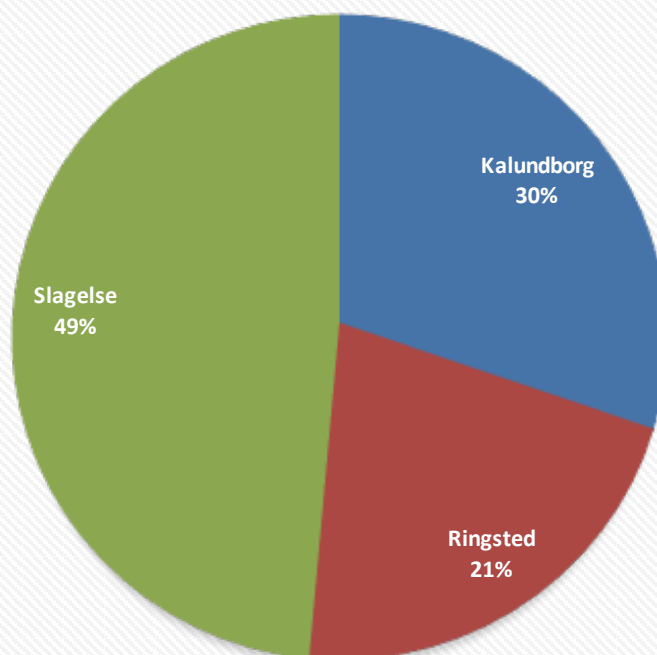
Stigningen fremkommer dels ud fra den naturlige variation, der er i antal borgere der modtager et tilbud, og dels som effekt af, at indlæggelsestiden for borgere på sygehusene tilstræbes at være på max 8 dage, hvilket medfører en øget efterspørgsel på undervisning i kommunen.

Der kan også være tale om at ældre borgere i højere grad end tidligere er aktive på såvel arbejdsmarkedet som i fritids og frivillige sammenhænge. Det betyder større efterspørgsel på rehabilitering i forhold til borgernes livsmestring og recovery.

Antal borgere og foranstaltninger over en 3- årig periode

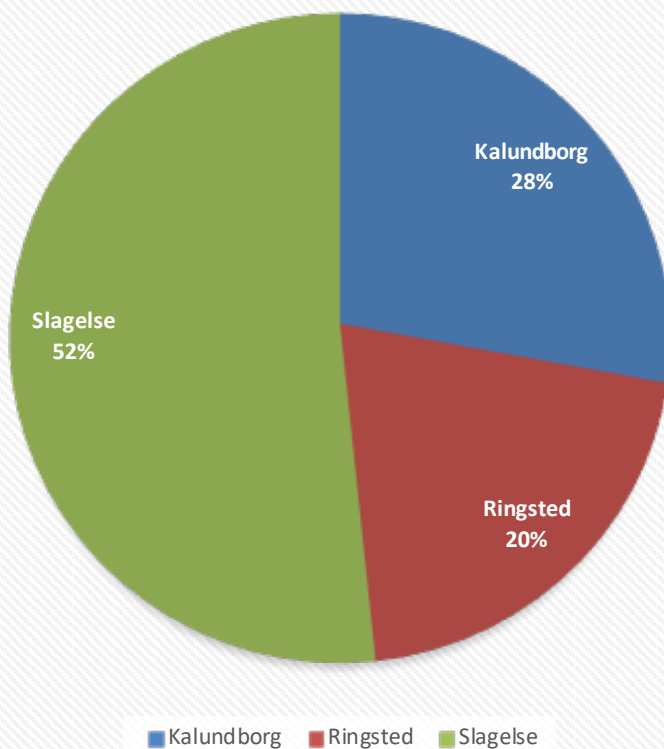
Kommune	Borgere 2014	Borgere 2015	Borgere 2016	Foranst. 2014	Foranst. 2015	Foranst. 2016
Kalundborg	95	115	127	175	189	195
Ringsted	75	100	93	172	189	187
Slagelse	186	228	235	371	371	408
i alt	356	443	455	718	749	790

Indbyggertal - Fordeling

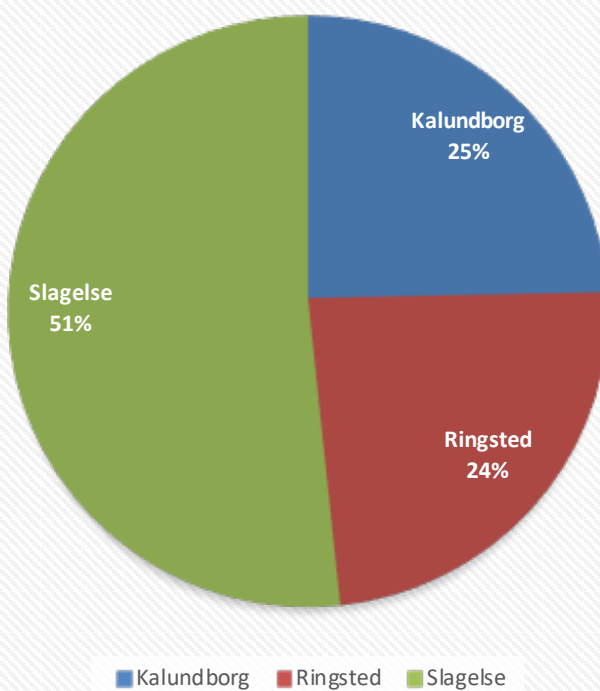

■ Kalundborg ■ Ringsted ■ Slagelse

Borgere i Kommunikationsafdelingen

Foranstaltninger i Kommunikationsafdelingen

Antal foranstaltninger fordel efter type. Slagelse Kommune

Foranstaltning	2014	2015	2016
Udredning - Hjerneskade	89	79	76
Udredning - Parkinson	11	7	5
Udredning - ALS	2	1	1
Udredning - Mundhuleopererede	4	4	1
Udredning - Stemme	41	72	87
Udredning - Stammen	1	1	1
Udredning - Sclerose	0	1	0
Udredning - andre talevanskeligheder	1	4	3
Individuel undervisning - ALS	0	2	3
Individuel undervisning - Stemme	21	36	40
Individuel undervisning - hjerneskade	55	44	51
Individuel undervisning - Mundhuleopererede	2	3	3
Individuel undervisning - Parkinson	1	3	1
Individuel undervisning - Sclerose	0	1	0
Individuel undervisning - Stammen	0	1	1
Individuel undervisning - Strubeløse	1	2	0
Individuel undervisning - andre talevanskeligheder	0	1	0
Kognitivt rehabiliteringskursus	49	34	62
MKG-hold (mindfulness mv.)	13	13	10
Parkinsonkursus	15	7	7
Rådgivning og vejledning - ALS	0	3	2
Rådgivning og vejledning - Andre talevanskeligheder	0	1	3
Rådgivning og vejledning - Hjerneskade	26	27	22
Rådgivning og vejledning - Parkinson	0	1	1
Rådgivning og vejledning - Sclerose	0	1	0
Rådgivning og vejledning - Strubeløse	7	3	5
Rådgivning og vejledning - Pårørende	7	1	2
Koordineringsmøde	25	18	21
Foranstaltninger i alt	371	371	408

Stemmevanskeligheder

Særligt skal bemærkes en stigning fra 2015 til 2016 på 20,80 % i antallet af borgere der udredes vedr. stemmevanskeligheder.

Stigningen skal dels ses som udtryk for et frugtbart samarbejde med øre-næse hals lægerne dels øget efterspørgsel ifbm fokus på formidling af mulighed for tilbud.

Kognitivt rehabiliteringskursus

Med hensyn til kognitivt rehabiliteringskursus er der fra 2015 til 2016 sket en stigning i antal foranstaltninger på 82 %. Det betyder ikke at 82 % flere borgere modtager et kursus, men kan være udtryk for, at samme borger tilbydes 2-3 forløb af 5 ugers varighed.

Læseafdelingen

Antal borgere og foranstaltninger over en 3-årig periode

Kommune	Borgere 2014	Borgere 2015	Borgere 2016	Foranst. 2014	Foranst. 2015	Foranst. 2016
Ringsted	14	24	15	17	33	17
Slagelse	83	58	70	102	91	86
i alt	97	82	85	119	124	103

Der ses et fald i antallet af borgere i Læseafdelingen fra 2014 til 2016. Denne tendens er landsdækkende, og den skyldes sandsynligvis, at det nu er ved at være almindeligt, at man enten er blevet afhjulpnet i folkeskole el. ungdomsuddannelse, at man selv har kunnet opsøge hjælpen ved fx at downloade relevante apps til sin smartphone og ikke føler behov for undervisning, eller at man kan nøjes med et kortere forløb. Desuden ses også en tendens til, at de borgere, der tidligere har gået til undervisning i dagtimerne, kommer i arbejde eller andre aktivitetstilbud og fravælger undervisningen.

Antal foranstaltninger fordel efter type. Slagelse Kommune

Foranstaltning	2014	2015	2016
Rådgivning/vejledning*	16	14	19
Læse-/it-udredning	28	20	13
Regne-matematik udredning	9	14	18
Læse - it - undervisning	34	30	22
Regne-matematik undervisning	12	9	12
Engelskundervisning	3	4	2
Ialt	102	91	86

* Læseudredning og undervisning på CSU omfatter altid rådgivning og vejledning. Enkelte gange er der dog en borger, der henvender sig udelukkende for at få rådgivning og vejledning og ikke benytter sig af CSU's øvrige tilbud.

Psykiatridelingen

Antal borgere og foranstaltninger over en 3- årig periode

Kommune	Borgere 2014	foranst. 2014	Borgere 2015	Foranst. 2015	Borgere 2016	Foranst. 2016
Slagelse	27	48	29	55	46	69

Tabellen viser, at antal borgere i Psykiatridelingen er stigende, hvilket kan afspejle et øget fokus i samfundet omkring psykisk sårbarhed. I Psykiatridelingen på CSU arbejder vi især sammen med borgere omkring sårbarhed indenfor angst, depression og ADHD. Denne tendens har været en medvirkende årsag til, at vi har lagt vores tilbud om, så de i højere grad matcher dette behov. Antal foranstaltninger pr. borger er desuden i 2016 faldet sammenlignet med de foregående år, hvilket skyldes, at vi i højere grad fokuserer på så hurtig som muligt at gøre kursisterne i stand til selvstændigt at klare udfordringerne i job eller uddannelse.

Antal foranstaltninger fordel efter type. Slagelse Kommune

Foranstaltning	2014	2015	2016
Afdækning	8	13	15
Rådgivning/vejledning	2	1	2
Individuelle samtaler	-	2	4
Undervisning zoom	-	4	11
Undervisning 180 grader	-	9	18
Undervisning café	38	26	19
Ialt	48	55	69

I perioden 2014 til 2015 har vi omlagt tilbuddene i Psykiatriundervisningen fra primært at være cafétilbud, hvor der er blevet arbejdet med den enkeltes faglige udfordringer i fx dansk og matematik, til primært at være tilbud med holdundervisning, der fokuserer på psykoedukation.

De to holdtilbud, Zoom og 180 grader, er hver for sig tilbud rettet mod målgruppen: borgere med ADHD, angst og/eller depression, med fokus på at bevidstgøre deltagerne om deres udfordringer og give dem redskaber til at overkomme disse. Zoom-holdet er et tilbud til alle borgere indenfor målgruppen bestående af holdundervisning 1 gang om ugen. 180 grader udspringer af et projekt under EU 's Strukturfond. Forløbet består af undervisning tre gange om ugen, individuelle samtaler hver 14. dag og hjemmearbejde. Dette er finansieret delvist af abonnementet og suppleret gennem aftale med Jobcenter Slagelses ungeafdeling. 180 grader er derfor kun et tilbud, man kan deltage i, hvis man er visiteret gennem jobcentret.

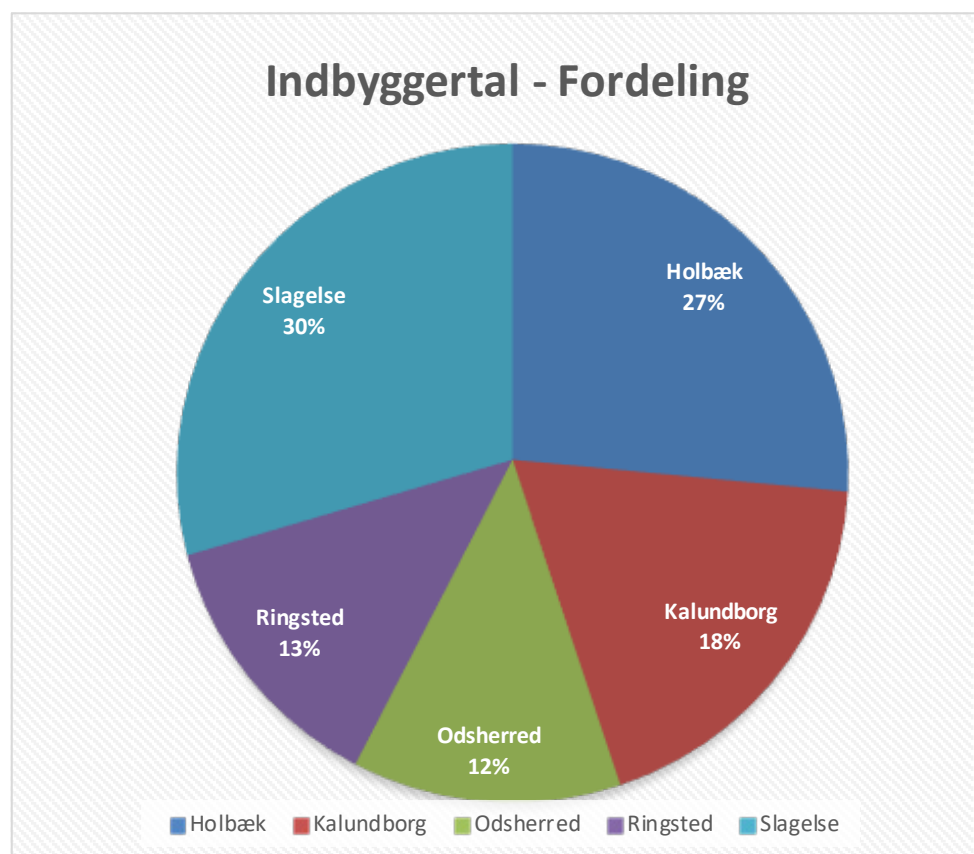

Høreafdelingen

Antallet af borgere, der har modtaget et eller flere tilbud i Høreafdelingen ser ud til at være stabiliseret over de to seneste år. I Høreafdelingen har vi arbejdet målrettet på at udbrede kendskabet til det kommunale tilbud, og det ser ud til, at indsatsen har båret frugt. Vi mener, det er yderst vigtigt, at borgere får den nødvendige undervisning, da apparaterne ellers ikke vil blive brugt, hvilket kan have afgørende betydning for f.eks. jobfastholdelse og et aktivt liv i det hele taget.

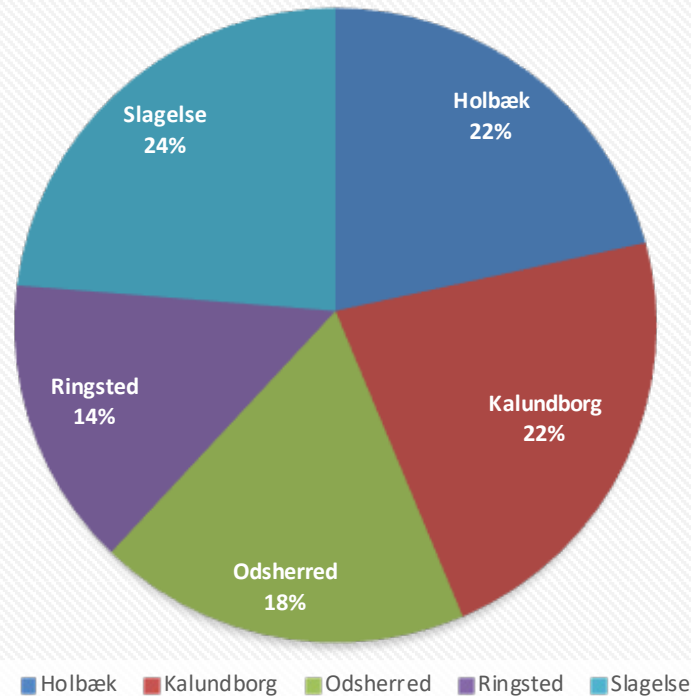
Antal borgere og foranstaltninger over en 3-årig periode

Kommune	Borgere 2014	Borgere 2015	Borgere 2016	Foranst. 2014	Foranst. 2015	Foranst. 2016
Holbæk	396	311	303	935	872	854
Kalundborg	326	328	314	653	676	760
Odsherred	272	247	254	689	563	784
Ringsted	187	183	204	418	511	513
Slagelse	392	340	334	845	746	860
i alt	1573	1409	1409	3540	3368	3771

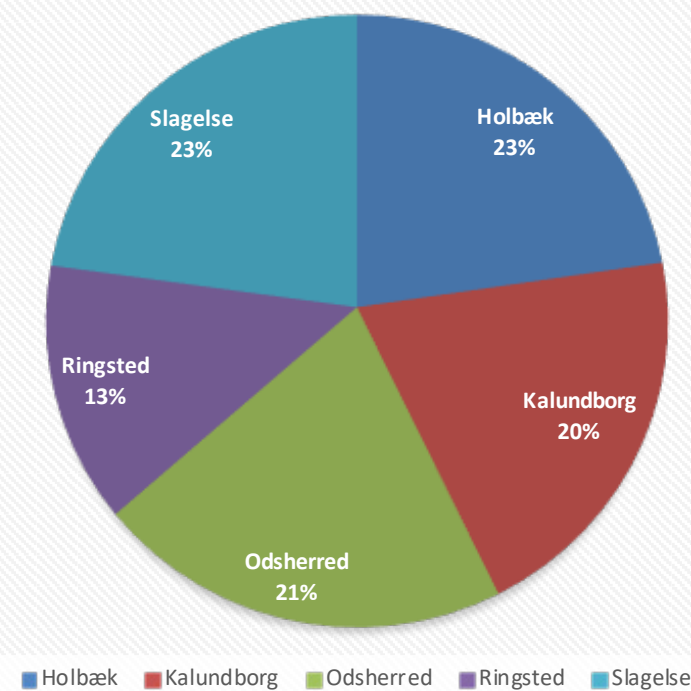

Hvis vi sammenholder tallene med befolkningsfordelingen i abonnementskommunerne, kan vi se, at korrelationen er ganske fornuftig. Udsvinget er som forventet stort i Odsherred kommune pga. den demografiske sammensætning med en stor procentdel af ældre borgere.

Fordeling af antal borgere

Fordeling af antal foranstaltninger

Foranstaltninger efter type. Slagelse Kommune

	2014	2015	2016
Afprøvning	38	46	30
Andet	0	4	7
CI-kursus	4	5	5
Faglig konference	2	20	31
Faglig rådgivning kommune	3	13	24
Faglig rådgivning	17	8	9
Før HA info	8	2	3
Rådgivning/afhjælpning af hørevanskeligheder	407	311	300
Rådgivning/CI	7	7	5
Rådgivning/tinnitus og hyperacusis	5	9	35
Tekniske hjælpemidler, kursus (nyt tilbud 2016)	0	0	6
Tinnituskursus	30	29	32
Udredning APD	0	1	0
Udredning audiopædisk	113	125	128
Udredning CI	4	3	3
Udredning Menière	0	1	1
Udredning tekniske hjælpemidler	15	10	7
Udredning tinnitus/hyperacusis	9	9	12
Undervisning hyperacusis	2	0	2
Undervisning Menière	0	0	4
Undervisning TSK	1	0	0
Undervisning audiopædisk	68	33	37
Undervisning CI	66	85	111
Undervisning tekniske hjælpemidler	13	18	34
Undervisning tinnitus	26	4	30
Undervisning tinnitus og hyperacusis	7	3	4
I alt	845	746	860

Det samlede antal foranstaltninger er samlet set steget med godt 10 % fra 2015 til 2016, men vil altid variere en smule fra år til år afhængig af tilgang til enkelte tilbud. I 2016 ser vi igen en stigning i undervisningen til CI-opererede, og da man i sygehusregi har besluttet af operere tidligere - dvs. foretage operationen til Cochlear Implant på borgere, før de bliver funktionelt døde - må vi regne med, at undervisningsbyrden stiger fortsat. Dette boom er skævt fordelt på kommunerne, så det er ikke alle steder, der ses en stigning. Vi ser et relativt stabilt antal borgere, der visiteres til tinnituskursus, dvs. introducerende holdundervisning. At det er en god idé at give disse mennesker psykoedukation (viden om egne udfordringer + viden til at tackle dem), afspejles i antallet af borgere, der senere hen har behov for en individuel udredning, idet dette tal er en del lavere end antallet af kursusdeltagere.

Et nyt tiltag er holdundervisning i brug af kommunikationsudstyr (ekstra høretekniske hjælpemidler), som er iværksat ultimo 2016. Umiddelbart er interessen blandt borgere, der har fået bevilget kommunikationsudstyr stor, og vi vil evaluere indsatsen med udgangen af 2017.

Udover de ydelser, der er hæftet op på cpr.nr., har Høreafdelingen været til stede ved ældrecaféer og på sundhedsmesser og -dage i samarbejdskommunerne, ligesom de også har ydet rådgivning til kommunale sagsbehandlere, plejepersonale, andre omsorgspersoner samt pårørende til borgere med hørevanskeligheder.

Høreafdelingen varetager også uddannelse og efteruddannelse af kommunale høreomsorgsassistenten, tilbyder kurser til omsorgs- og plejepersonale på ældrecentre samt underviser i hørenedsættelser/høreapparatbehandling på SOSU-uddannelserne i samarbejdskommunerne.

Synsafdelingen

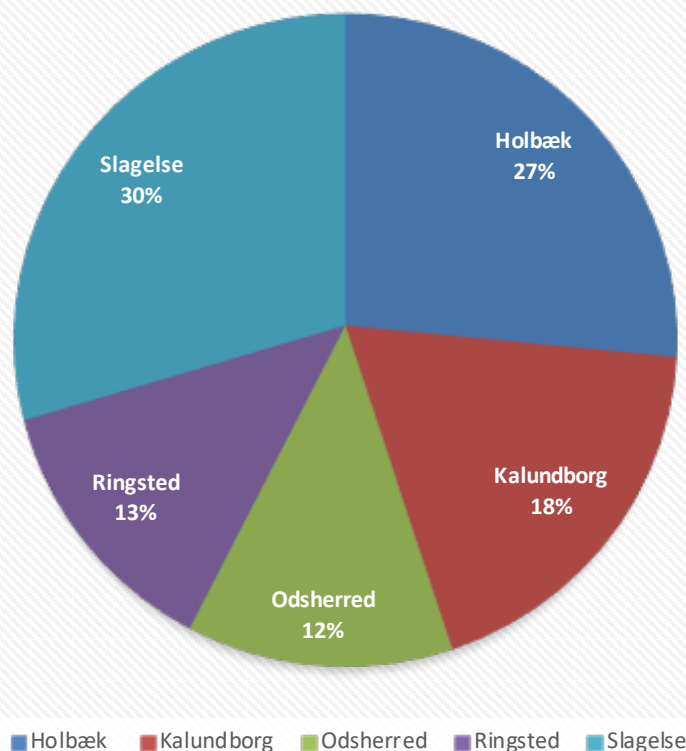
Generelt ses ikke de store udsving i tallene for antal borgere, der har fået et tilbud i synsafdelingen.

Der ses derimod en forholdsvis stor stigning i antal foranstaltninger, hvilket afspejler, at de borgere, der henvender sig, har behov for længere og mere komplicerede foranstaltninger. Dette skyldes bl.a., at der ses en stor stigning i antal borgere med synsvanskeligheder efter en hjerneskode.

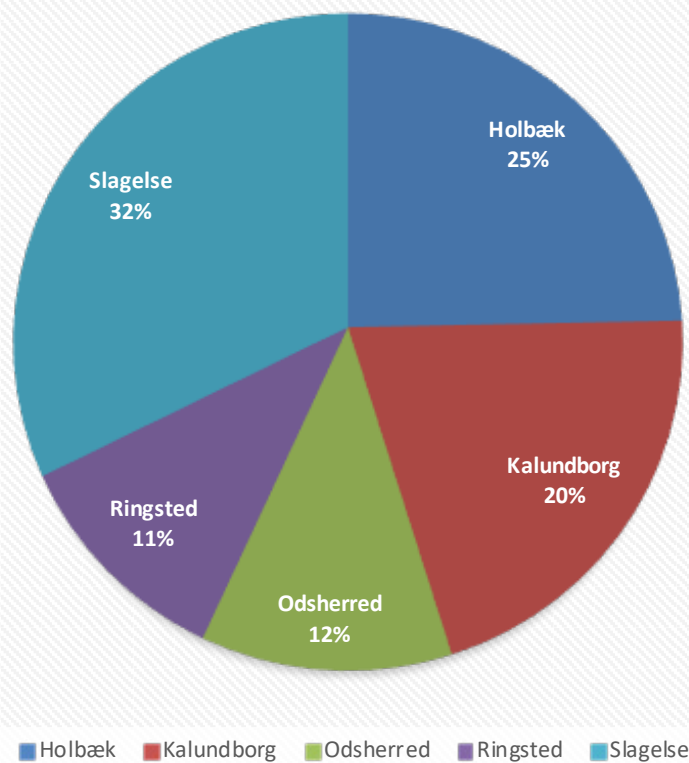
Antal borgere og foranstaltninger over en 2-årig periode:

Kommune	Borgere 2015	Borgere 2016	Foranst. 2015	Foranst. 2016
Holbæk	261	267	744	762
Kalundborg	226	222	647	699
Odsherred	141	126	458	494
Ringsted	119	117	348	321
Slagelse	342	350	998	1013
I alt	1089	1082	3195	3289

Indbyggertal - Fordeling

Borgere i Synsafdelingen

Foranstaltninger fordelt efter type. Slagelse Kommune

	2015	2016
Afslag på hjælpemidler	4	6
Indstilling på CCTV(læseapparat)	25	21
Indstilling på hjælpemidler	133	121
Indstilling på medicinsk-optiske hjælpemidler	97	98
Indstilling på svagsynsoptik	7	3
Indstilling på øjenproteser	24	16
IKT ansøgning	12	15
IKT indkøb	7	9
IKT klargøring	16	20
IKT reparation/fejlretning	10	22
IKT rådgivning til borger og pårørende	29	28
IKT udredning	18	14
Undervisning IKT og 10 fingersystem	13	13
Undervisning JAWS	7	0
Undervisning i Zoomtekst	4	6
Udredning ADL	11	5
Basis udredning	84	24
Udredning med henblik på synstræning		10
Afprøvning CCTV	35	24
Afprøvning af hjælpemidler	66	66
Afprøvning af lys	12	5
Udredning mobility	8	6
Synsundersøgelse	136	137
Udredning af punktskrift	0	0
Undervisning i almindelig daglig levevis (ADL)	8	1
Undervisning i CCTV	4	14
Undervisning i brug af hjælpemidler	28	14
Undervisning i mobility	2	4
3-dages kursus		3
Undervisning og rådgivn. til borger og pårørende	141	218
Undervisning og rådgivn. til faglige samarbejdspartnere	57	86
Synstræning	0	4
Undervisning i alt	240	344
Foranstaltninger i alt	998	1013

Hjælpemidler	2014	2015	2016
I alt i alle kommuner	2.941.636	3.706.738	3.179.682

Udgifterne til hjælpemidler er faldet fra 2015 til 2016. Der var dog en stor stigning fra 2014 til 2015, hvilket bl.a. skyldtes, at CCTV'erne var kommet i en ny og forbedret version, så der var flere, der ville have udskiftet deres CCTV. Udgifterne har derfor stabiliseret sig igen på et niveau, der kun ligger lidt over udgifterne i 2014.

Genbrugsprocenten er faldet fra 19 til 17 %, hvilket selvfølgelig ikke er optimalt. Vi vil derfor i 2017 gøre en ekstra indsats for, at denne tendens ikke fortsætter.

Siden 2011 har vi udviklet vores tanker omkring hvordan vi bedst muligt kan hjælpe borgerne ved lysudredninger. 2016 blev året hvor vi for alvor fik sat fokus på lys, og et lysprojekt blev lagt i støbeskeen. I december 2016 blev vi bevilliget midler fra Trygfonden. De næste to år har vi derfor et lysprojekt i gang. Projektet går under navnet "Bedre lys, mere liv" og er et metodeudviklingsprojekt, hvor vi ønsker at bidrage til viden om, hvordan børn og voksne med synsvanskeligheder, som følge af kronisk sygdom, ved hjælp af mere differentieret og målrettet lyssætning, bliver i stand til at leve et så selvstændigt liv som mulig.

I november måned 2016 havde vi et møde med vores samarbejdende øjenlæger, da vi ønsker et fokus på at højne vores samarbejde bl.a. ved at øjenlægerne bliver mere bevidste om, hvor meget vi kan gøre for vores borgere, efter de ikke længere kan afhjælpe borgerne i øjenlægeklinikken.

CSU-Slagelse

Center for Specialundervisning

Læseafdelingen

Ordblindhed / talblindhed / it-hjælpemidler

Psykiatriafdelingen

Psykiske vanskeligheder og sindslidelser

Kommunikationsafdelingen

Erhvervet hjerneskade / talevanskeligheder

Høreafdelingen

Hørevanskeligheder

Synsafdelingen

Synsvanskeligheder / synshjælpemidler

Ungdomsuddannelser (STU)

STU-Erhverv / STU-Ungdom / klub